

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen
Enhet 17

DOM
2014-11-19
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
28730-13

SÖKANDE

Arbetsmiljöverket
112 79 Stockholm

MOTPART

Stockholms kommun
105 35 Stockholm

Ombud: Eva Ahlholm
Stadsledningskontoret
Juridiska avdelningen
105 35 Stockholm

SAKEN

Utdömande av vite

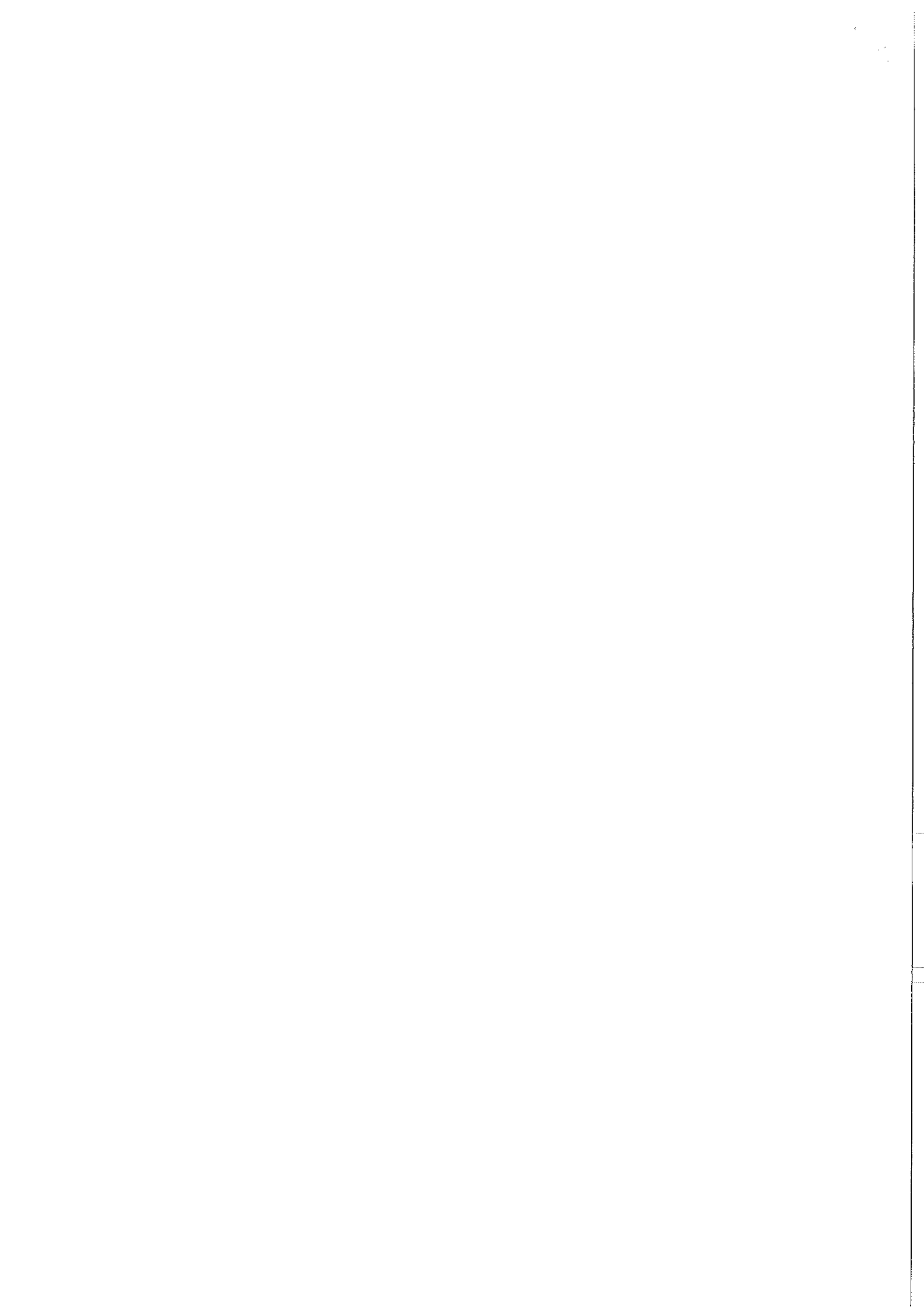
Stadsledningskontoret JURIDISKA AVDELNINGEN
2014 -11- 25
Dnr 615-2886/2013
Aktbil.....18.....

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller Arbetsmiljöverkets ansökan och förpliktar
Stockholms kommun att till staten utge vite om 700 000 kr.

Dok.Id 535991

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00-16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

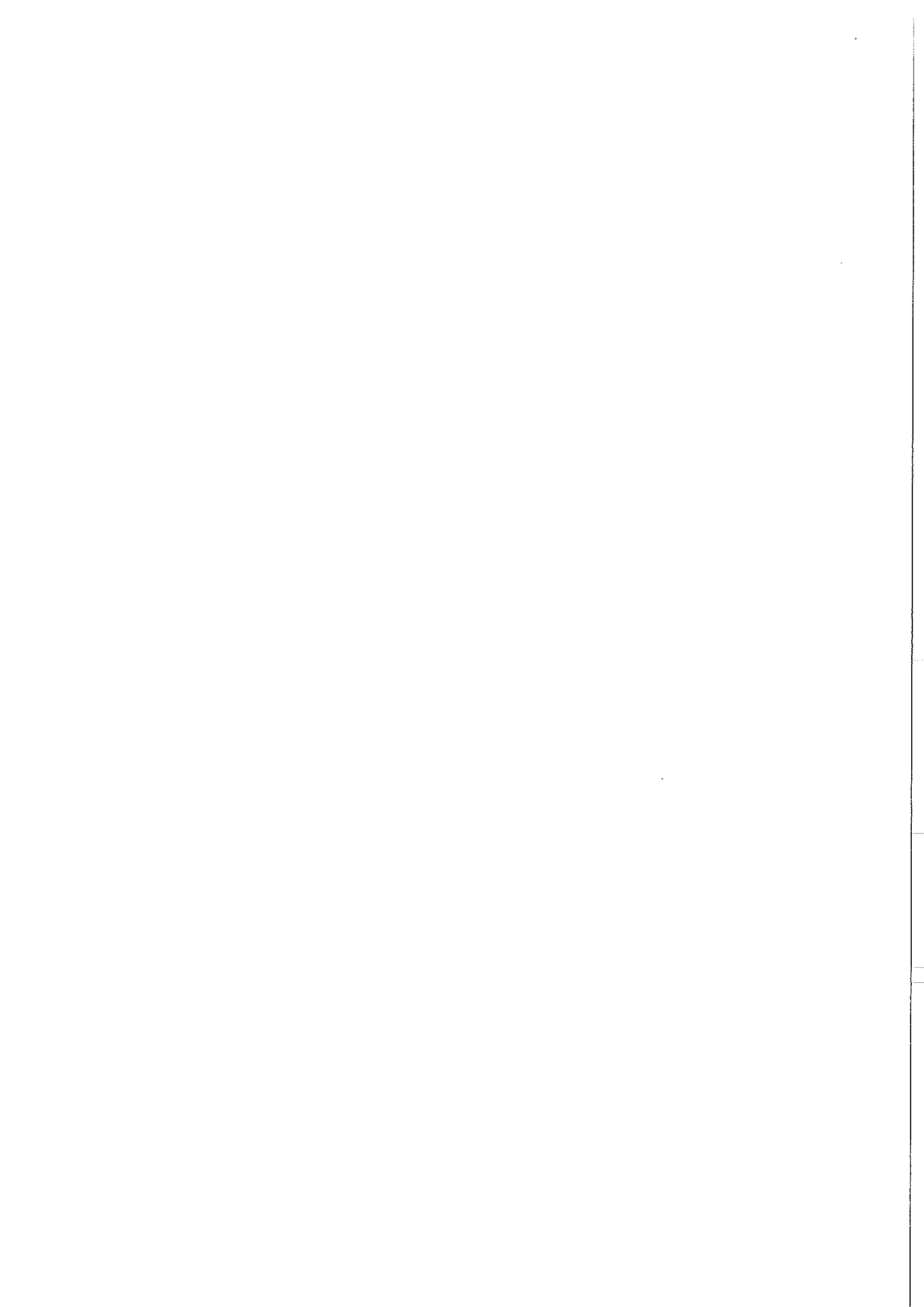
YRKANDEN M.M.

Arbetsmiljöverket beslutade den 20 februari 2013 att vid vite av 2 000 000 kr förelägga Stockholms kommun (kommunen) att senast den 15 augusti 2013 vidta ett antal arbetsmiljöåtgärder vid arbetsstället Stockholms grund- och gymnasieskolor, Utbildningsförvaltningen (se bilaga 1). Arbetsmiljöverket beslutade den 2 maj 2013 att flytta fram tidpunkten för ikraftträdandet till den 2 september 2013.

Arbetsmiljöverket ansöker nu hos förvaltningsrätten om utdömande av ett jämkat vite gentemot kommunen. Som skäl för ansökan anförs i huvudsak följande. Den 29 augusti 2013 inkom från kommunen ett svar med anledning av kraven i vitesföreläggandet. Den 12 november 2013 hölls ett möte med kommunen där inget nytt framkom i förhållande till detta svar. Kommunen fick möjlighet att senast den 18 november 2013 komplettera svaret men någon komplettering inkom inte. Arbetsmiljöverket bedömer mot denna bakgrund att kommunen inte uppfyllt krav 1 i vitesföreläggandet. Ändamålet med vitet har inte förfallit.

Kommunen yrkar i första hand att vitet inte ska dömas ut och i andra hand att vitet ska jämkas helt. Grund för att vitet inte ska dömas ut är i första hand att föreläggandet har uppfyllts och i andra hand att ändamålet med vitet i vart fall har förfallit innan tidsfristen löpte ut. För det fall förvaltningsrätten ändå anser att vitet ska dömas ut, så ska det jämkas helt, då föreläggandet är så opreciserat att det inte är möjligt att förstå, dels på grund av att det har förelegat hinder för uppfyllande av föreläggandet.

Till stöd anför kommunen i huvudsak följande. Föreläggandet föranleds av uppgifter som framkommit i stadens enkäter 2009-2011 om lärarnas upplevelser av arbetsbelastning och ökade arbetsuppgifter avseende bland annat pedagogiska utredningar, individuella utvecklingsplaner och åtgärdsplaner samt stockholmsprov i matematik och lokal pedagogisk planering.

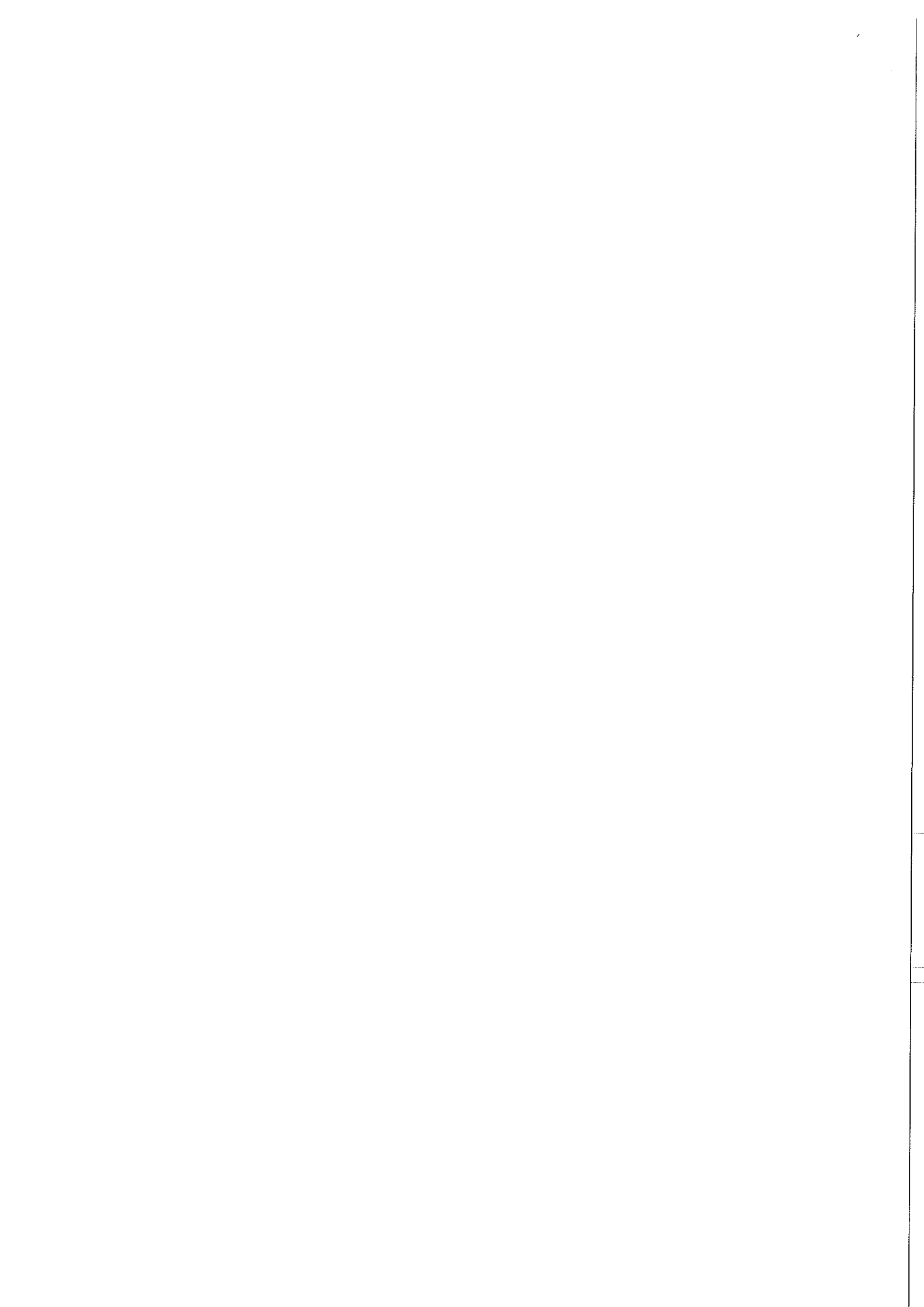

Avsaknaden av analys i den del av föreläggandet som avser lärarnas arbetsuppgifter gör att det inte är möjligt att förstå vad Arbetsgivarverket vill uppnå med denna del av föreläggandet och hur nämnden ska verkställa det inom ramen för skolans lagstiftning och med hänsyn till gällande kollektivavtal. Enligt en enkät från 2013 anser nästan 80 procent av grundskolelärarna och drygt 70 procent av gymnasielärarna att de har en tjänstefördelning där de huvudsakliga arbetsuppgifterna framgår. Av enkäten framgår dock att det fortfarande finns problem med hög arbetsbelastning. Flerparten lärare anser att det finns tydlighet beträffande arbetsuppgifterna. Sammantaget har ändamålet med det aktuella kravet i föreläggandet förfallit innan tiden för fristen hade utgått.

Kommunen har tagit fram riktlinjer om lärares uppdrag och prioriteringar. I dessa riktlinjer finns klargörande av arbetsuppgifterna samt en skyldighet för rektorer att skriftligen dokumentera de huvudsakliga arbetsuppgifterna då en lärare efterfrågar det. Vidare finns en prioritering av arbetsuppgifterna, en checklista för ytterligare prioriteringar samt en rätt för lärare att få stöd av sin rektor med prioritering och att få rektors beslut om revidering av prioritering. Kommunen har också i riktlinjerna tagit upp det stöd som enskilda lärare kan erbjudas i sitt arbete. Arbetsmiljöverket har inte preciserat vad bristerna avser. Det stämmer inte att kommunen fick möjlighet att senast den 18 november 2013 komplettera sitt svar.

Arbetsmiljöverket har inte svarat på frågor gällande begreppet reglerad arbetstid och har senare fått en ny syn på begreppet vilket lett till ett nytt föreläggande. Arbetsmiljöverket har trots begäran om detta inte gett nödvändig vägledning om föreläggandets innebörd.

Eventuella brister i genomförandet av åtgärder enligt föreläggandet är ursäktliga på grund av att Arbetsmiljöverket inte har preciserat sitt krav så att det går att förstå vad föreläggandet avser. Av skollagen framgår att det

pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor och att det är rektorn som beslutar om sin enhets inre organisation och som fattar de beslut och som har det ansvar som framgår i särskilda föreskrifter enligt skollagen och andra författningar. Vidare framgår av skollagen att en legitimerad lärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. Föreläggandet ställer krav om prioriteringar av arbetsuppgifter som framgår av läroplanen, vilket strider mot lag eller i vart fall inkräktar på Skolverkets ansvarsområde. Det finns rättsliga hinder mot att efterkomma föreläggandet. Med nuvarande kollektivavtal är det inte möjligt att göra en skarp gräns mellan vilka arbetsuppgifter som ska utföras inom den reglerade arbetstiden och inom förtroendearbetstiden.

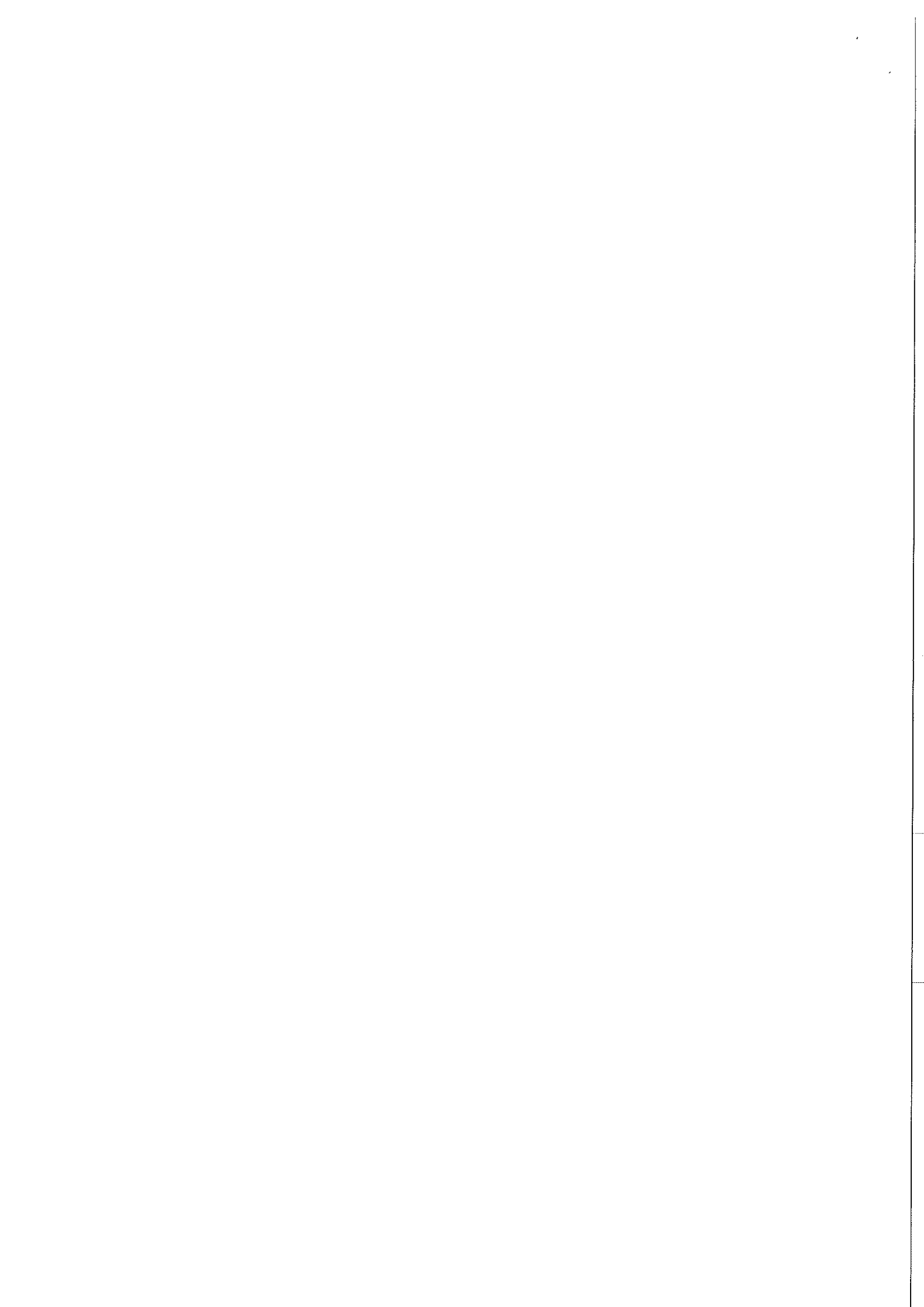
Kommunen anser inte att de åtgärder som krävs är lämpliga för att förebygga att arbetstagare drabbas av ohälsa eller olycksfall i arbetet. Arbetsmiljöverket har inte heller kunnat visa att så är fallet och därmed saknas författningsstöd för föreläggandet.

Arbetsmiljöverket vidhåller sin ansökan och anför i huvudsak följande. Kravet är tillräckligt tydligt och precist formulerat för att ligga till grund för utdömande av vitet. Arbetsmiljöverket har vid ett möte den 7 mars 2013 klargjort att kravet endast avser reglerad arbetstid. Det finns ett flertal arbetsuppgifter som inte har sin grund i skollagstiftningen.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

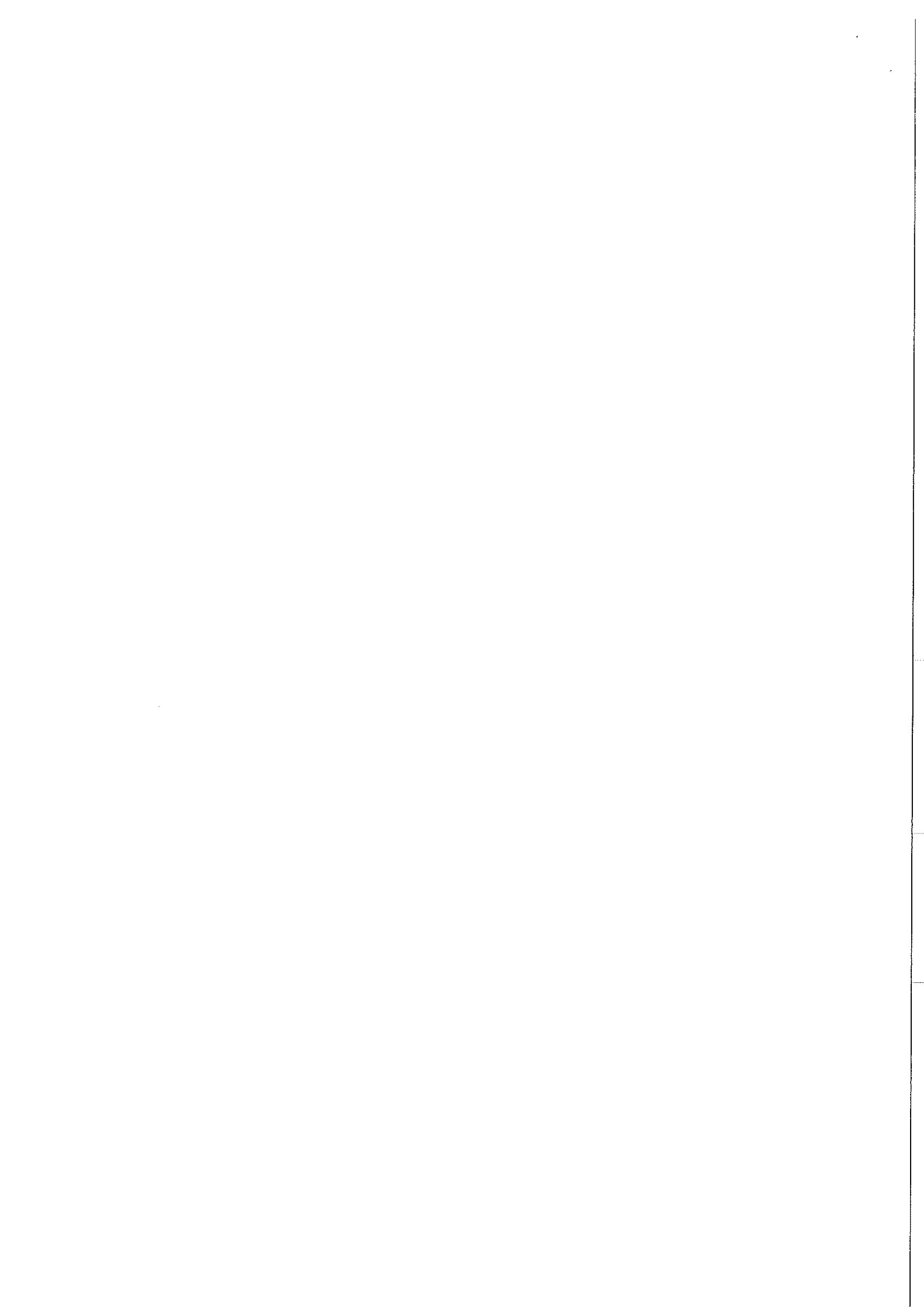
Arbetsmiljöverket har enligt 7 kap. 7 § arbetsmiljölagen (1977:1160) möjlighet att gentemot den som har skyddsansvar enligt lagen besluta de förelägganden och förbud som behövs för att lagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen ska följas. Det av Arbetsmiljöverket utfärdade föreläggandet från den 20 februari 2013 har vunnit laga kraft.

Bestämmelserna i arbetsmiljölagen ger Arbetsmiljöverket ett betydande

handlingsutrymme vid tillsyn av att lagen följs och vid meddelande av de förelägganden eller förbud som kan behövas (jfr RÅ 2010 not. 38). Av förarbetena till arbetsmiljölagen framgår att arbetsgivarens allmänna ansvar bör bygga på att arbetsmiljön ska vara tillfredsställande och det bör understrykas att arbetsmiljön blir föremål för en samlad bedömning, att planläggning av arbetet sker även utifrån arbetsmiljömässiga överväganden samt att arbetsförhållandena anpassas till människans förutsättningar i såväl fysiskt som psykiskt avseende. Det är ytterst arbetsgivaren som ska ansvara för att arbetsförhållandena inte innebär risk för de anställda. Det är inte fråga om ett strikt ansvar utan ansvaret får bedömas mot bakgrund av överväganden av det slag som nämnts. Det är nödvändigt med en nyanserad bedömning när krav ställs på arbetsmiljön. De insatser som krävs för att förbättra arbetsmiljön får inte vara orimliga i förhållande till de resultat som kan uppnås (prop. 1976/77:149 s. 253). Enligt förvaltningsrättens mening är det föreläggande som Arbetsmiljöverket utfärdat lagligen grundat. Vad kommunen anfört om att de åtgärder som krävs inte är lämpliga för att förebygga att arbetstagare drabbas av ohälsa eller olycksfall i arbetet saknar därmed betydelse i målet.

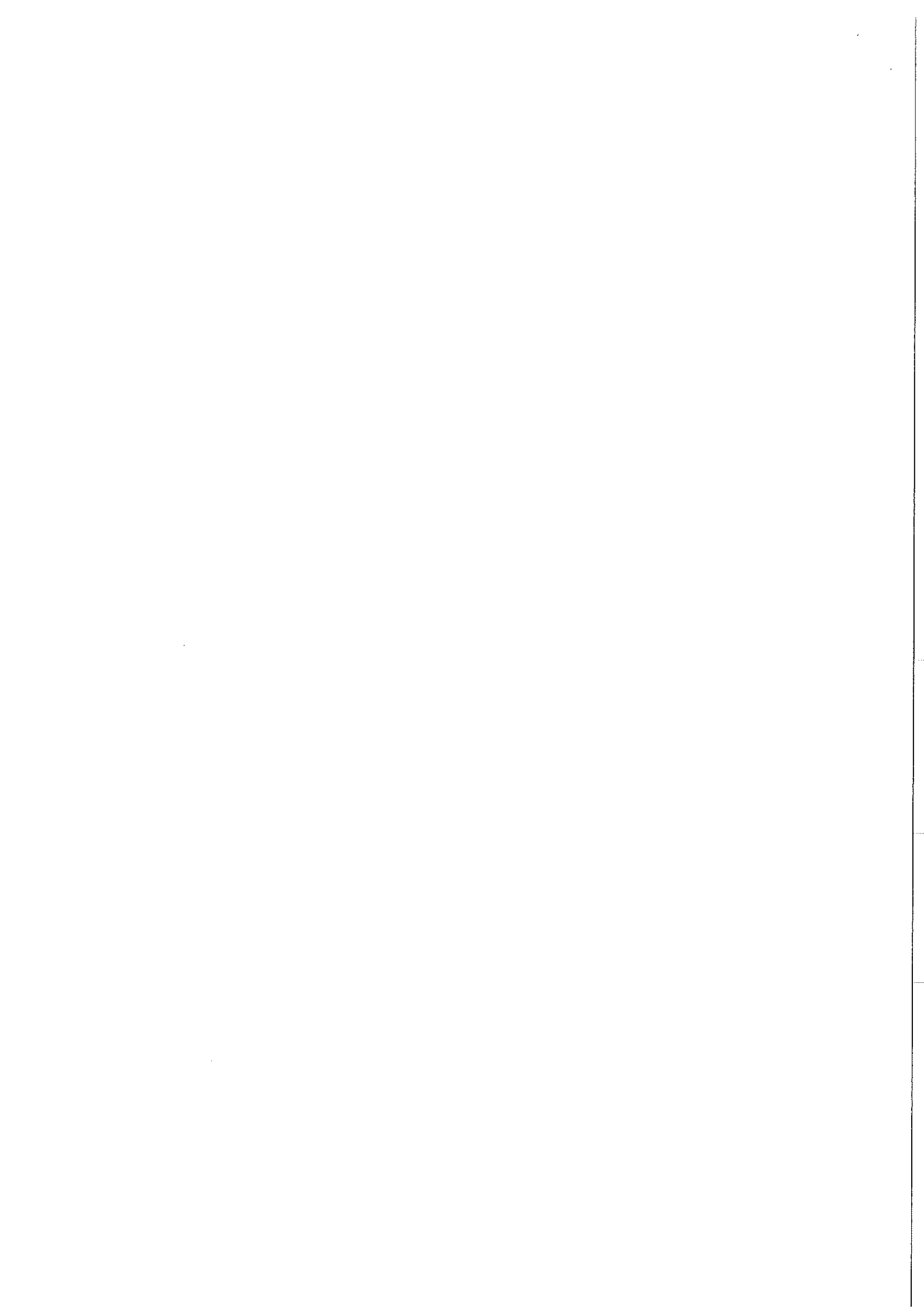
Det finns variationer i arbetsuppgifterna bland lärarna och det är naturligt att ett föreläggande som generellt avser lärarnas arbetsuppgifter i viss mån har en övergripande utformning. Förvaltningsrätten finner att föreläggandet ändå är tillräckligt preciserat för en prövning av frågan om vitet bör dömas ut. Vad kommunen anfört om otydlighet gällande begreppet reglerad arbetstid samt att det inte angivits huruvida att kommunen ska ta fram gemensamma eller individuella arbetsbeskrivningar och prioriteringsordningar ändrar inte den bedömningen. Det ger istället kommunen en viss möjlighet att inom ramen för föreläggandet utforma åtgärderna så att de på bästa sätt uppnår syftet med föreläggandet. Kommunen har även anfört att det med nuvarande kollektivavtal inte är möjligt att göra en skarp gräns mellan vilka arbetsuppgifter som ska utföras inom den reglerade arbetstiden och

inom förtroendearbetstiden. Det har emellertid, enligt förvaltningsrätten, inte visats annat än att kommunen haft möjlighet att efterkomma det aktuella kravet i föreläggandet. Frågan är därmed om bolaget har underlåtit att efterkomma föreläggandets punkt 1.

Av föreläggandets punkt 1 framgår följande. Ni ska se till att det skriftligen blir klarlagt för samtliga lärare och skolledare vilka arbetsuppgifter som det åligger lärarna att utföra inom ramen för respektive lärares reglerade arbetstid. Ni ska också se till att det blir skriftligen klarlagt för dem i vilken ordning lärarna ska prioritera sina arbetsuppgifter när den reglerade arbetstiden inte räcker till för alla uppgifter samt att det likaså tydliggörs vilket stöd som enskilda lärare kan erbjudas i sitt arbete.

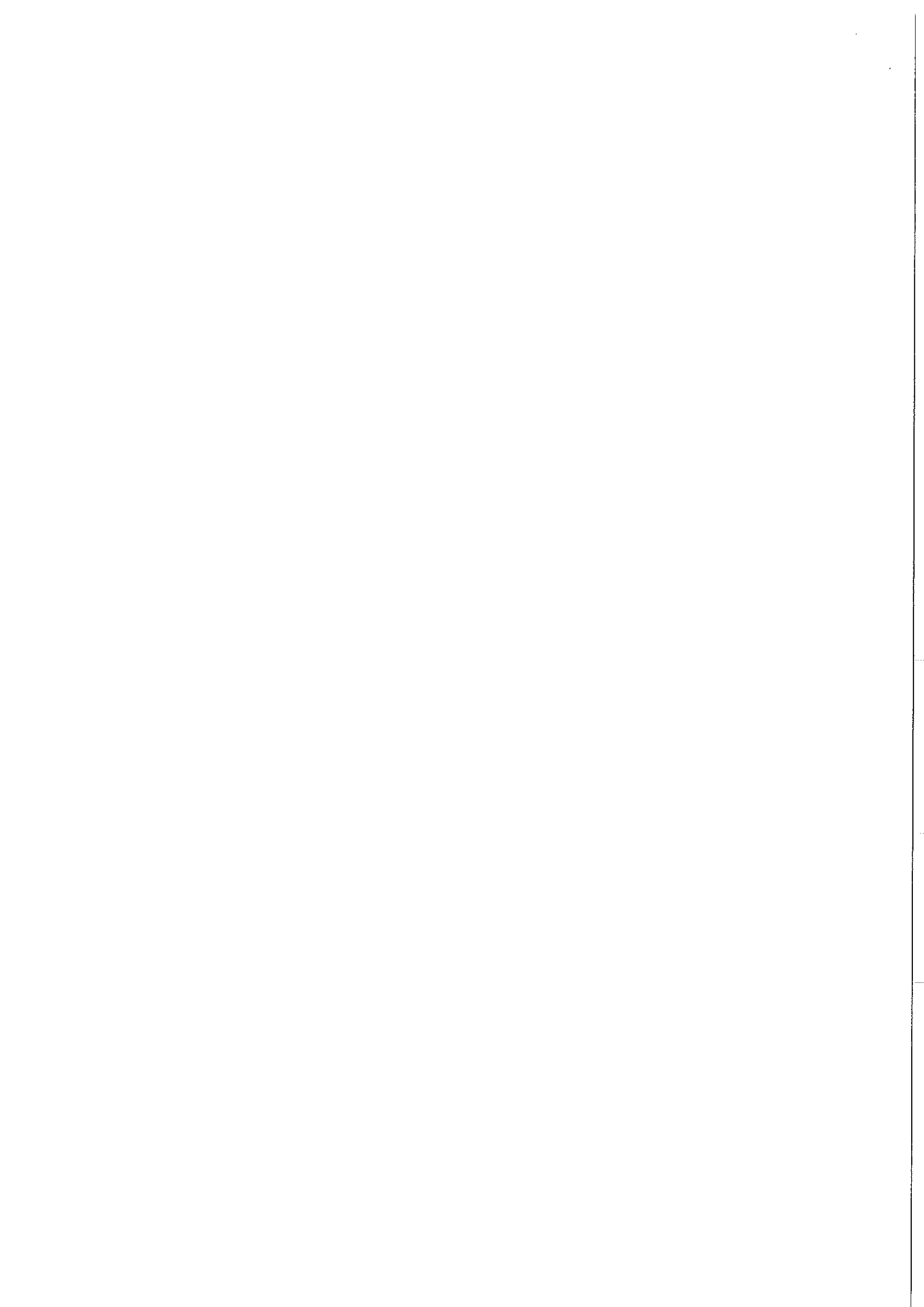
Kommunen har den 29 augusti 2013 till Arbetsmiljöverket lämnat in ett svar med ett antal bilagor med redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Av detta material framgår i huvudsak följande. Varje rektor har av sin gymnasiechef uppmanats att se över sin administration för att se om det finns arbetsuppgifter som kan utföras av annan personal. Arbetet med insatser och åtgärder för att minska och förenkla lärares administrativa arbete sker i samverkan och dialog med bland annat de fackliga företrädarna. Utbildningsförvaltningen har tagit fram nya riktlinjer för att skriftligt klargöra vilka arbetsuppgifter som kan ingå i lärares uppdrag. Riktlinjerna, inklusive en checklista, är också ett skriftligt stöd för prioriteringar. I riktlinjerna anges att om läraren efterfrågar det, eller om rektor ser ett sådant behov, ska rektor se till att beslutet om det huvudsakliga innehållet i varje lärares uppdrag dokumenteras skriftligt. Det är rektor som i dialog med lärarna på skolan, beslutar om det och ur den dokumentationen ska se ut. I första hand ska läraren göra en egen bedömning av hur arbetsuppgifter som enligt rektors beslut ingår i lärares uppdrag ska utföras för att alla uppgifter ska hinnas med. Om läraren inte anser sig

hinna med sina arbetsuppgifter ska läraren i andra hand vända sig till rektor/närmsta chef för att avgöra hur arbetsuppgifterna ska hinnas med. Nämnden har utöver detta gett förvaltningen ett tilläggsuppdrag enligt vilket förvaltningen ska ta fram exempel på beräkningsmodeller som rektor och lärare i samverkan kan använda när det anses nödvändigt för att bedöma om lärares arbetsuppgifter ryms inom arbetstiden. I svaret anges emellertid även att kraven inte är helt tydliga och preciserade.

Vidare framkommer av en vittnestattest från den 27 november 2013 i huvudsak följande. Den 12 november 2013 genomförde Arbetsmiljöverket en uppföljande inspektion framkom inget utöver innehållet i det svar som kommunen tidigare meddelat. Arbetsmiljöverket bedömde att kommunen inte uppfyllt vitesföreläggandets krav 1. Kommunen bereddes tillfälle att senast den 18 november 2013 lämna kompletterande synpunkter men någon komplettering har inte inkommit.

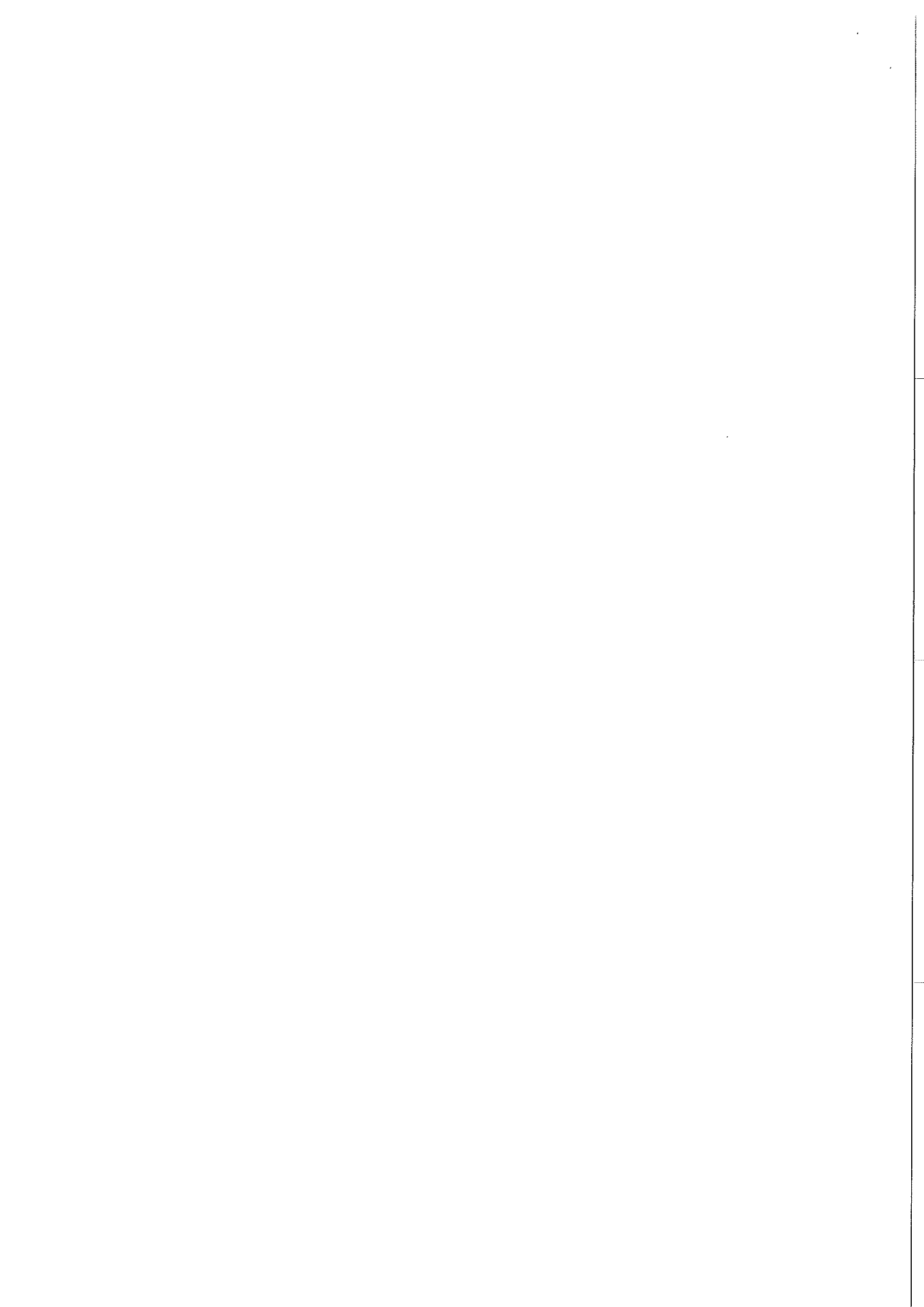
Genom utredningen i målet är det klarlagt att kommunen vidtagit åtgärder för att klargöra vilka arbetsuppgifter som kan ingå i lärares uppdrag och hur prioriteringar ska ske. Utredningen visar emellertid att det vid fullgörandetidens utgång saknats skriftliga klarlägganden för samtliga lärare och skolledare vilka arbetsuppgifter som det åligger lärarna att utföra inom ramen för respektive lärares reglerade arbetstid och i vilken ordning lärarna ska prioritera sina arbetsuppgifter när den reglerade arbetstiden inte räcker till för alla uppgifter. Förvaltningsrätten noterar också att den enkät från 2013 som kommunen hänvisar till innebär att omkring 20 procent av grundskolelärarna och 30 procent av gymnasielärarna uppgett att de inte har en tjänstefördelning där de huvudsakliga arbetsuppgifterna framgår. Kommunen har därmed underlåtit att efterkomma det aktuella föreläggandets kravpunkt 1. Grund för utdömande av vite föreligger därför. Vad kommunen anfört om att man tagit fram riktlinjer där det finns klargörande av arbetsuppgifterna, en skyldighet för rektorer att skriftligen dokumentera

de huvudsakliga arbetsuppgifterna, en checklista för ytterligare prioriteringar samt en rätt för lärare att få stöd av sin rektor med prioritering och att få rektors beslut om revidering av prioritering föranleder ingen annan bedömning. Ändamålet med vitet har inte förlorat sin betydelse.

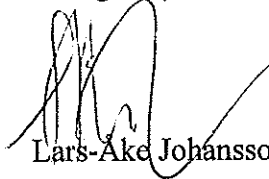
Arbetsmiljöverket har ansökt nu om utdömande av ett jämkat vite. Kommunen har för sin del yrkat att vitet ska jämkas helt, då föreläggandet är så opreciserat att det inte är möjligt att förstå, dels på grund av att det har förelegat hinder för uppfyllande av föreläggandet. Enligt 9 § första stycket andra meningen viteslagen får ett vite jämkas om det finns särskilda skäl till det. Som exempel på fall där jämkning bör kunna komma i fråga nämns i förarbetena till lagen att förhållandena kan ha ändrats sedan myndigheten meddelade sitt föreläggande, att vitesbeloppet kan ha varit schablonmässigt bestämt utan hänsyn till den enskildes ekonomi eller att omständigheterna i övrigt eller att adressatens underlåtenhet kan framstå som förhållandevis ursäktlig (prop. 1984/85:96 s. 55 f.).

Mot bakgrund av att Arbetsmiljöverket endast gjort gällande att kommunen underlåtit att efterkomma en av tre kravpunkter finner förvaltningsrätten att vitesbeloppet skäligen kan jämkas till 700 000 kr. Vad kommunen anfört och vad som i övrigt framkommit i målet utgör enligt förvaltningsrätten inte tillräckliga skäl för ytterligare jämkning. Arbetsmiljöverkets ansökan ska således bifallas delvis och kommunen förpliktas att utge ett jämkat vite om 700 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

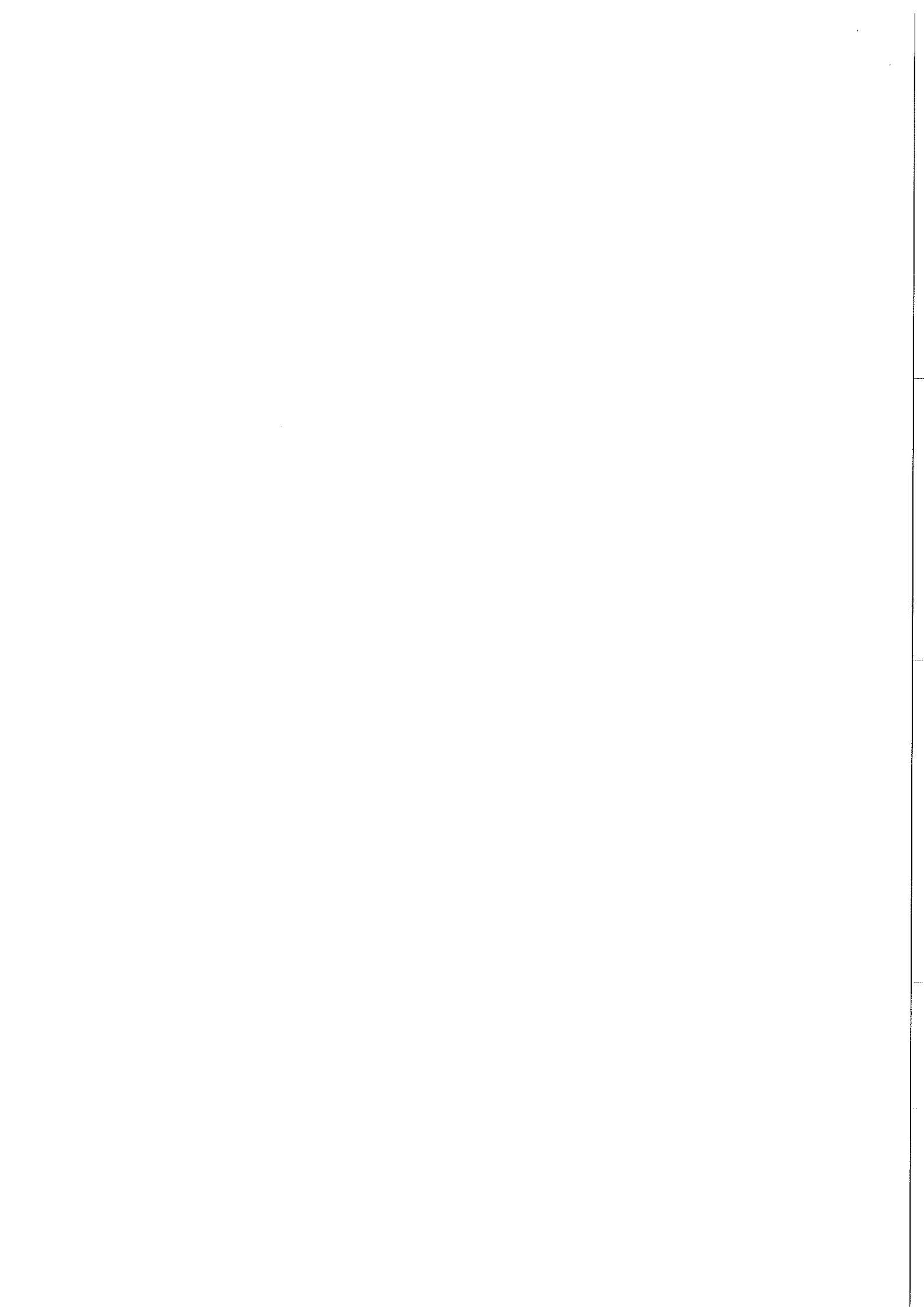
- — Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns
i bilaga 2 (Dv 3109/1a) -----

Lars-Ake Johansson

Rådman

Nämndemännen Mats Jönsson, Agneta Ramnhagen och Britt Ronsten har även deltagit i avgörandet. Johannes Dahlman har föredragit målet.

ARBETSMILJÖ
VERKET

10

BESLUT
Datum
2013-02-20

Vår beteckning
IMS 2012/36270

Sid
1 (5)

Bilaga 1.

AKTKOPIA

Distriktet i Stockholm
Åke Johansson, 010-730 9042

Stockholms kommun
Stadsledningskontoret
105 35 Stockholm

Delgivning

Föreläggande efter framställning om ingripande enligt 6 kap.
6 a § arbetsmiljölagen

Ert org.nr 212000-0142
Arbetsställe Stockholms grund- och gymnasieskolor,
Utbildningsförvaltningen
Besöksadress Hantverkargatan 2F, Stockholm

Beslut

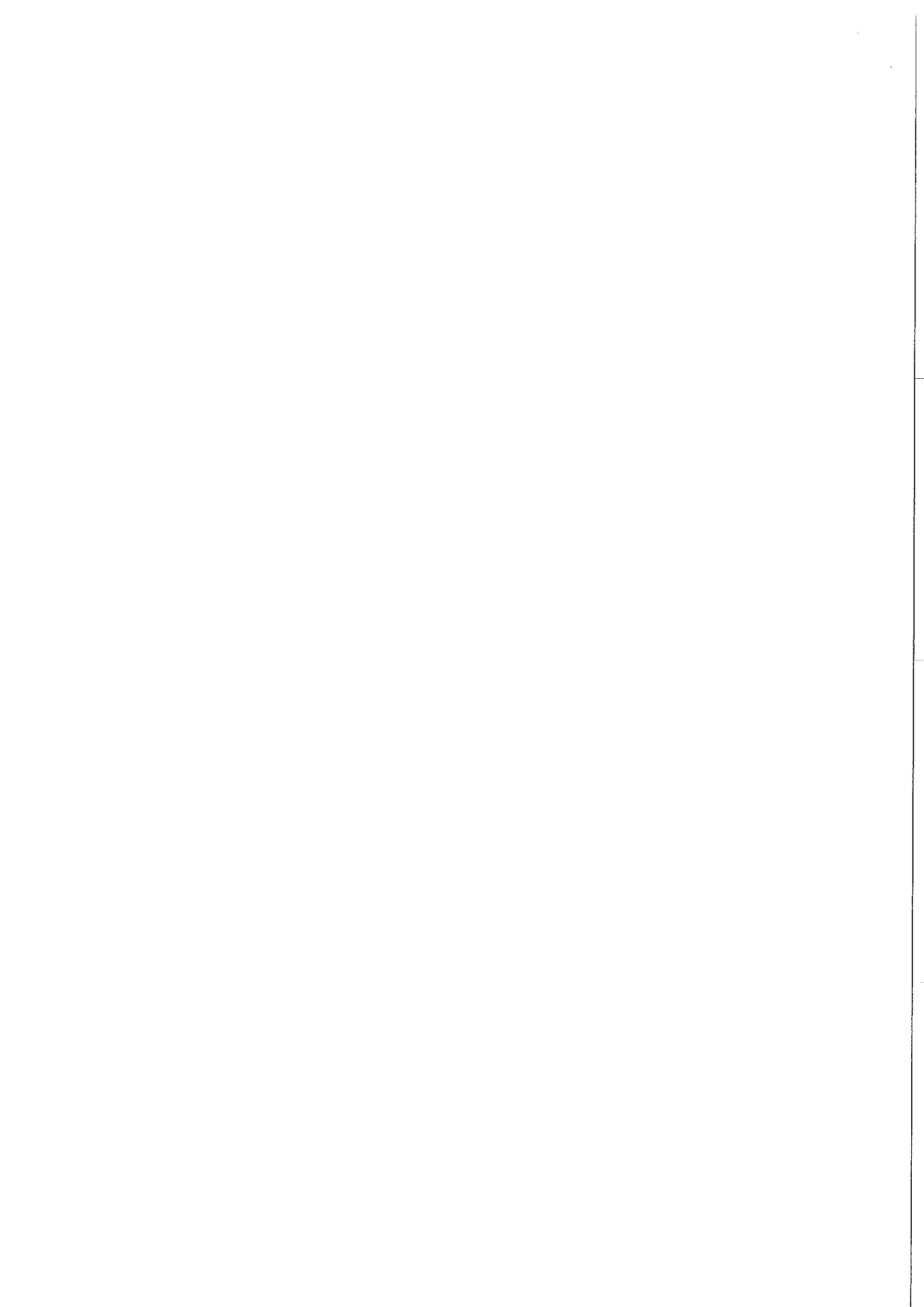
Arbetsmiljöverket förelägger er vid vite av 2 000 000 kronor att senast den 15 augusti 2013 ha vidtagit följande åtgärder vid ovanstående arbetsställe. Se 7 kap. 7 § arbetsmiljölagen.

1. Ni ska se till att det skriftligen blir klarlagt för samtliga lärare och skolledare vilka arbetsuppgifter som det åligger lärarna att utföra inom ramen för respektive lärares reglerade arbetstid. Ni ska också se till att det skriftligen blir klarlagt för dem i vilken ordning lärarna ska prioritera sina arbetsuppgifter när den reglerade arbetstiden inte räcker till för alla uppgifter samt att det likaså tydliggörs vilket stöd som enskilda lärare kan erbjudas i sitt arbete.

Se 2 kap. 1 § och 3 kap. 2 § arbetsmiljölagen. Se också 7 § Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2001:1) om systematiskt arbetsmiljöarbete.

2. Ni ska undersöka omfattningen av de arbetsuppgifter som i dag åligger lärare att utföra och bedöma riskerna för att de kan drabbas av ohälsa eller olycksfall i arbetet till följd av hög arbetsbelastning. Därvid ska omfattningen av de administrativa arbetsuppgifterna särskilt beaktas. Av riskbedömningen, som ska dokumenteras skriftligt, ska det framgå vilka riskerna är och om de är allvarliga eller inte.

Ni ska därefter, utifrån resultatet av undersökningen och riskbedömningen, ange vilka arbetsuppgifter som kan tas bort från eller förenklas för lärarna.

Resultatet av undersökningen och riskbedömningen samt vilka arbetsuppgifter som ni kommer att ta bort från eller förenkla för lärarna, ska skriftligen redovisas till Arbetsmiljöverket.

Se 8 och 10 §§ AFS 2001:1 samt 7 kap 3 § arbetsmiljölagen.

3. Ni ska se till att berörda arbetstagare och skyddsombud ges möjlighet att medverka vid genomförandet av kravpunkterna 1 och 2.

Se 4 § AFS 2001:1.

Arbetsmiljöverket beslutar vidare att detta föreläggande ska gälla omedelbart. Detta innebär att föreläggandet gäller även om det överklagas.

Se 9 kap. 5 § arbetsmiljölagen.

Viktigt

Om ni bryter mot föreläggandet kan detta medföra att förvaltningsrätten, efter ansökan av Arbetsmiljöverket, dömer er att betala vitet.

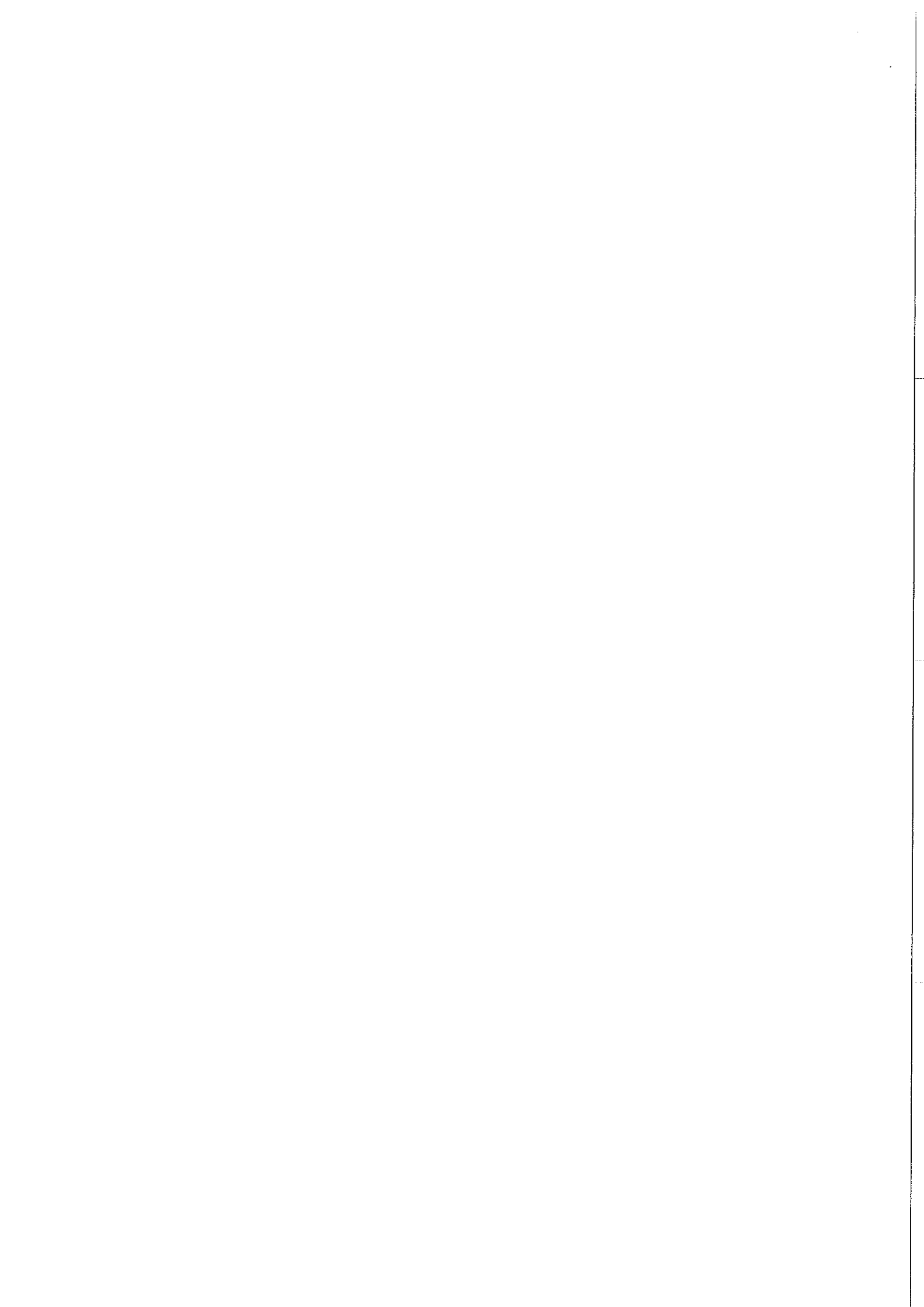
Arbetsgivaren ska, enligt 3 kap. 2 § första stycket arbetsmiljölagen, vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagaren utsätts för ohälsa eller olycksfall. Trots att vi nu ger er viss tid att uppfylla våra krav har ni ändå kvar det fulla ansvaret för arbetstagarnas arbetsmiljö. Ert arbetsmiljöansvar gäller oavsett om Arbetsmiljöverket har fattat beslut mot er eller inte.

Skäl för beslutet

Skyddsombudet Ragnar Sjölander begärde i en skrivelse den 15 oktober 2012 att Arbetsmiljöverket skulle meddela ett föreläggande eller förbud enligt 7 kap. 7 § arbetsmiljölagen mot er gällande åtgärder för att minska arbetsbelastningen för samtliga grund- och gymnasielärare inom Stockholms kommun, Utbildningsförvaltningen.

Som stöd åberopades att skyddsombudet hade vänt sig till er enligt 6 kap. 6 a § arbetsmiljölagen med begäran enligt ovan. Skyddsombudet angav att ni inte företagit tillräckliga åtgärder.

Skyddsombudet har därefter, den 28 november 2012, inkommit till Arbetsmiljöverket med en kompletterande skrivelse där skyddsombudet begär att "arbetsgivaren tar ett centralt ansvar för lärarnas arbetsbelastning genom att definiera och tydliggöra de arbetsuppgifter (undervisning, undervisningsrelaterade arbetsuppgifter och övriga uppgifter som ligger i

lärares uppdrag) så att de ryms inom den reglerade arbetstiden." Denna skrivelse skickades även till er för kännedom.

På grund av skyddsombudets framställning genomförde Arbetsmiljöverket en inspektion i sammanträdesform den 18 januari 2013. Vid denna inspektion framkom bl.a. följande.

A. Från skyddsombudet, sammanfattningsvis

Resultaten av genomförda medarbetarenkäter visar att lärarnas upplevelse av arbetsbelastningen är att denna, från en redan upplevd hög nivå 2008, ökat under åren 2009 – 2011.

Nya arbetsuppgifter har ålagts lärarna av Utbildningsförvaltningen, bl.a. införandet av Stockholmsprovet i matematik (som genomförts och rättats av lärarna) och genomförande av lokal pedagogisk planering (LPP).

Därtill har de redan befintliga administrativa uppgifterna för lärarna ökat i omfattning, bl.a. när det gäller pedagogiska utredningar, upprättande av individuella utvecklingsplaner och åtgärdsprogram. För det sistnämnda har bland annat blankettmallen ökat från 3 sidor till 10 sidor det senaste året. Därtill har tiden för olika möten där lärarna deltar ökat.

B. Från arbetsgivaren, sammanfattningsvis

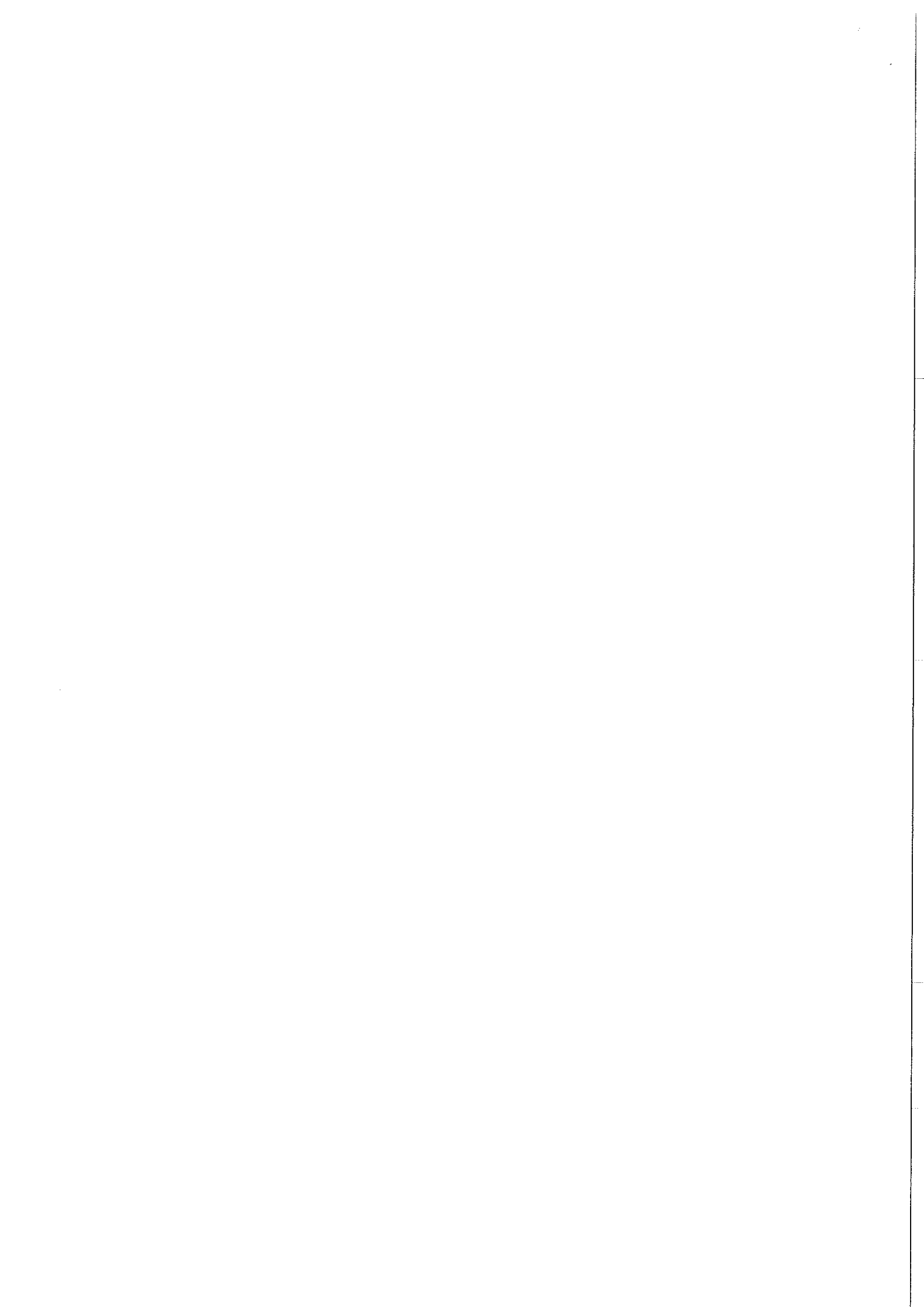
Medarbetarenkäten gäller för hela Stockholms kommun, och ska genomföras var 18:e månad. Utifrån resultatet av nämnda enkät ska handlingsplaner upprättas på varje skola och varje rektor ska rapportera dessa till respektive grundskolechef. Grundskoledirektören ska kontrollera att grundskolecheferna följer upp handlingsplanerna. Förvaltningsledningen följer upp varje skola när det gäller NMI (Nöjd-Medarbetar-Index), myndighetsanmärkningar, sjukfrånvaro, lärarbehörighet och overtidsuttag.

Utbildningsförvaltningen har konstaterat att särskilt kvinnliga lärare på högstadiet har hög arbetsbelastning. Däremot är sjukfrånvaron för lärarna låg. I budgeten för år 2013 ingår att förvaltningen ska se över lärarnas arbetsbelastning, bl.a. när det gäller omfattningen av krav på skriftlig dokumentation.

En partsgemensam definition av vad läraruppdraget är, finns upprättad sedan 2010, det s.k. Läraruppdraget.

Övrigt

Vid inspektionen gavs ni möjlighet att muntligt yttra er över skyddsombudets kompletterande skrivelse i ärendet. Ni framförde dock inget yttrande.

Arbetsmiljöverket gör följande bedömning.

Arbetsmiljöverket konstaterar att lärarna generellt upplever att de har hög arbetsbelastning vilket framkommit i de ovan nämnda medarbetarenkäterna. Utöver den redan höga arbetsbelastningen har nya arbetsuppgifter ålagts lärarna av Utbildningsförvaltningen, även sådana som inte direkt är lagstadgade i skollagstiftningen. Exempel på detta är det s.k. Stockholmsprovet i matematik (som heller inte föregicks av någon riskbedömning) och införandet av LPP.

Arbetsmiljöverket kan även konstatera att det inte är tydligt angivet vilka arbetsuppgifter som det åligger lärarna att utföra inom ramen för den reglerade arbetstiden. I det ovan nämnda dokumentet "Läraryppdraget" anges inte detta specifikt. Någon sådan precisering framkom inte heller vid inspektionen.

Arbetsgivaren är skyldig att agera för att förebygga att arbetstagarna kan komma att drabbas av ohälsa eller olycksfall i arbetet till följd av hög arbetsbelastning, t.ex. genom att upprepat åläggas nya arbetsuppgifter av såväl administrativ som pedagogisk art. Detta följer av 3 kap. 2 § arbetsmiljölagen där det står att arbetsgivaren ska vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagaren utsätts för ohälsa eller olycksfall.

Mot denna bakgrund och utifrån vad som framkommit vid inspektionen bedömer Arbetsmiljöverket att det finns risk för att arbetstagarna kan drabbas av ohälsa i arbetet om inte ovanstående brister undanröjs.

Arbetsmiljöverket bedömer att bristerna är sådana att det finns skäl att bifalla skyddsombudets framställning. Föreläggandet bör förenas med ett vite som kan bestämmas till skäligt belopp enligt ovan.

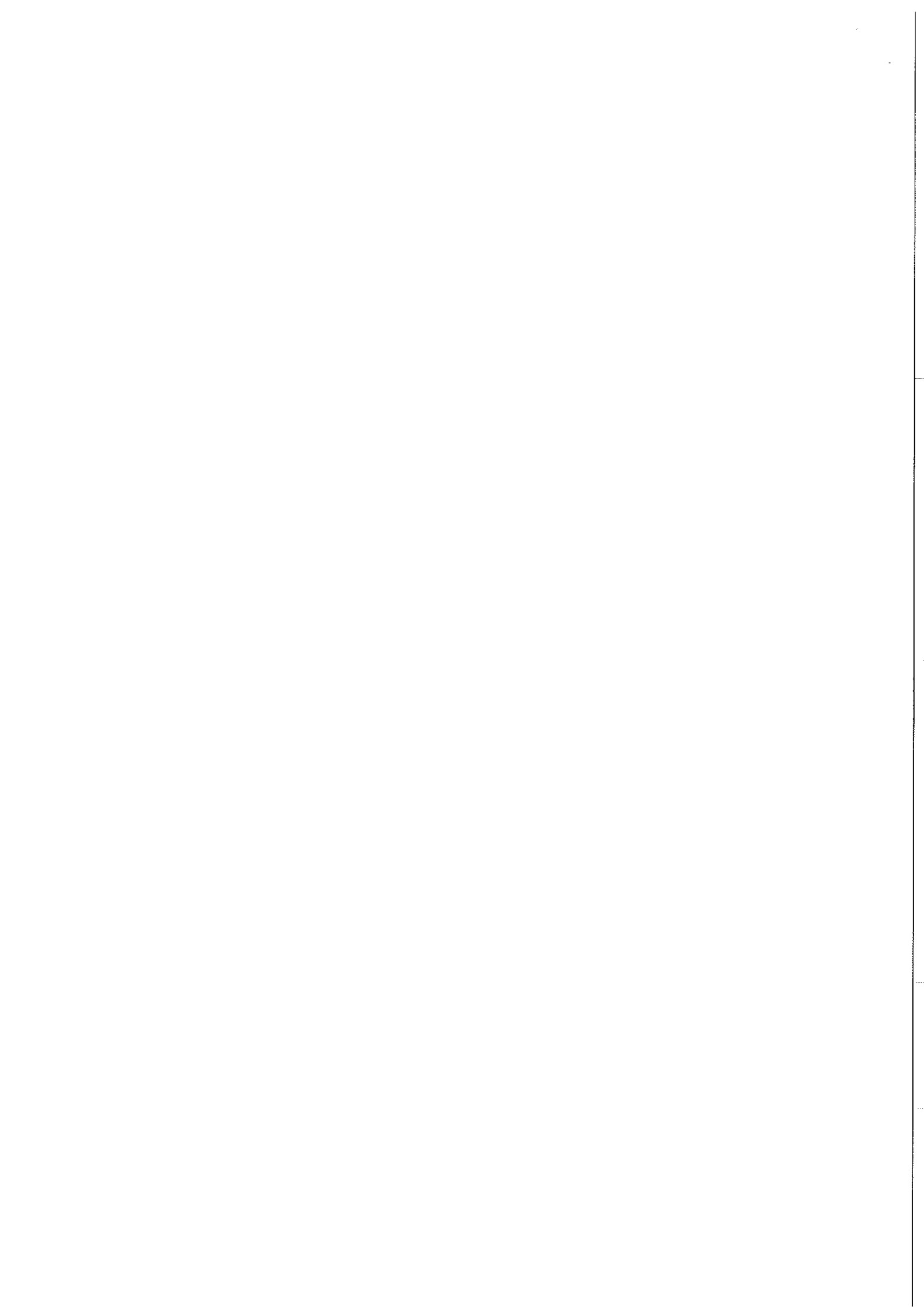
Arbetsmiljöverket bedömer även att risken för ohälsa under nuvarande arbetsförhållanden är så hög att det finns skäl att meddela ett omedelbart förordnande enligt 9 kap. 5 § arbetsmiljölagen.

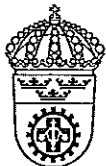
Begäran om svar

När ni har uppfyllt kraven ska ni meddela Arbetsmiljöverket. Se 7 kap. 3 § arbetsmiljölagen. Vår beteckning på ärendet bör anges på meddelandet.

Hur man överklagar

Den som vill överklaga Arbetsmiljöverkets beslut ska skriva till Förvaltningsrätten i Stockholm. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till Arbetsmiljöverket (adressuppgifter, se sidfot sidan 1).

Överklagandet ska ha kommit in till Arbetsmiljöverket inom tre veckor från den dag, då den som överklagar fick del av beslutet.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Hemligt telefonnummer behöver dock uppges endast om rätten begär det. Om klaganden är en juridisk person ska istället anges organisationens juridiska beteckning, organisationsnummer, postadress och namn och telefonnummer till en kontaktperson på företaget. Det ska framgå av överklagandet var den klagande kan nås för delgivning. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till förvaltningsrätten,
2. vilket beslut som överklagas med uppgift om Arbetsmiljöverkets ärendenummer samt dagen för beslutet,
3. vilken ändring i beslutet som begärs och
4. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Om klaganden anlitar ett ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppges sitt namn, adress och telefonnummer.

De som har deltagit i beslutet

Ärendet har avgjorts av biträdande tillsynsdirektör Fredrika Brickman efter föredragning av jurist Lennart Adern.

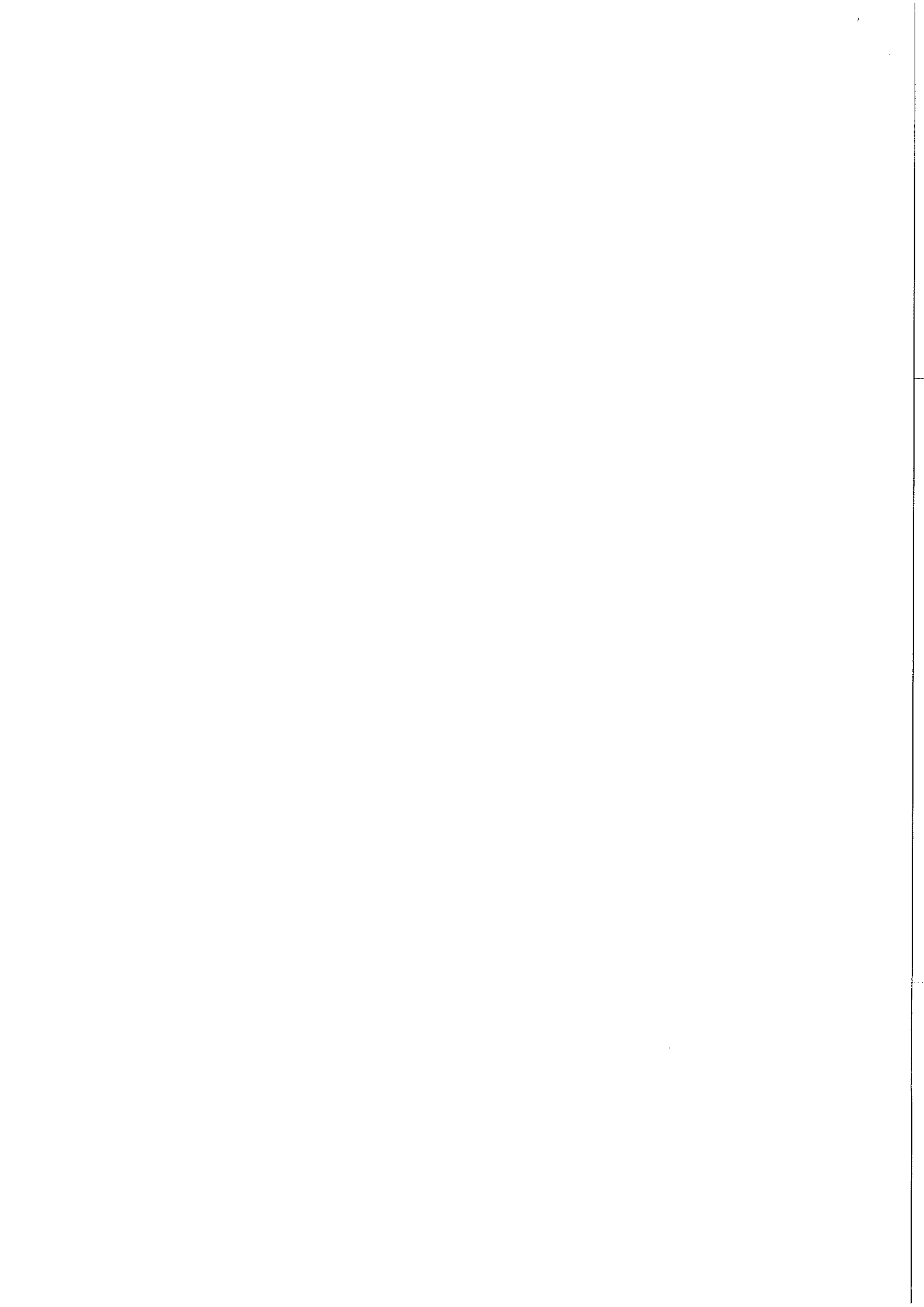

Fredrika Brickman

Lennart Adern

Kopia skickad till:

Skyddsombud Ragnar Sjölander, Lärarnas Riksförbund, Högbergsgatan 20,
116 20 Stockholm

Avdelningschef Boel Callermo, Arbetsmiljöverket, 112 79 Stockholm

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

